

IRLANDA: IMPOSSIBLE PACIFICACIÓ

La darrera ofensiva

El resultat més tràgic de la darrera ofensiva de l'IRA, que començà en Setmana Santa, ha estat la mort del matrimoni Gibson en el quilòmetre i mig de «terra de ningú» que separa les dues Irlandes. Aquest i altres atemptats han provocat la revisió de les mesures de seguretat vigent.

Conxa Rodríguez (Londres)

Vuit víctimes en tres setmanes i una trentena entre gener i abril de 1987 és el resultat de la darrera ofensiva de l'IRA (Exèrcit Republicà Irlandès), contra el que ells anomenen «ocupació britànica». El seguit d'atemptats ha estat marcat per l'assassinat de Sir Maurice Gibson i la seua dona en una acció terrorista sense precedents des de la bomba de Brighton de 1984, que pogué fer desaparèixer el govern britànic en ple.

Des d'aquell atemptat, l'IRA no havia apuntat un objectiu tan alt com el que ha costat la vida al matrimoni Gibson. L'assassinat ha provocat la revisió de les mesures de seguretat als sis comtats nord-irlandesos. Una seguretat que és ja quasi «inaugmentable».

El govern britànic, de moment, ha refusat engrandir el cos de 10.300 policies que operen actualment a Irlanda del Nord i cercar un altre tipus de mesures que ara estan en discussió entre Tom King, secretari del govern britànic per a Irlanda del Nord —rang de

ministre en terminologia d'ací—, el cap de la policia de la República d'Irlanda i la RUC (Royal Ulster Constabulary), policia nord-irlandesa.

Per la seva banda, l'IRA ha enterrat també alguns dels seus membres, un d'ells, Terence McKenna, moria a començaments de maig mentre manegava una bomba que li esclatà a les mans prop d'una comissaria de policia de Belfast. McKenna havia eixit de la presó el proppassat mes de juny i havia complert deu anys d'una sentència de disset.

L'atemptat contra el segon magistrat d'Irlanda del Nord es produí a darries d'abril, quan esclataren uns 200 quilos d'explosius dintre d'un cotxe aparcad en el mateix moment en què el vehicle de Maurice Gibson circulava pel quilòmetre i mig, conegut com «terra de ningú», que separa la República d'Irlanda d'Irlanda del Nord. El matrimoni havia estat escortat per la Garda, policia de la República d'Irlanda, fins a la mateixa ratlla fronterera, on al cap de pocs metres se'ls havia d'in-

corporar la policia nord-irlandesa. En qüestió de segons i de metres, l'IRA, per control a distància, féu saltar i desintegrar el vehicle del magistrat, que conduïa la seva dona.

Membres d'un equip de *rugby* que circulaven per la mateixa carretera resultaren ferits. El matrimoni Gibson tornava d'unes vacances passades al Sud d'Anglaterra, de les quals sembla que l'IRA havia fet el seguiment acuradament. El magistrat ja havia sofert atemptats abans i era considerat un dels «objectius» de l'Exèrcit Republi-

ca d'Irlanda a Irlanda del Nord. La deportació de Dominic McGlinchey tingué lloc precisament on el magistrat va ser assassinat.

La policia nord-irlandesa, després de l'atemptat, ha manifestat que la tasca de mantenir la seguretat als sis comtats se'ls fa difícil, entre altres coses, per la manca de col·laboració ciutadana, i en aquesta vessant, la RUC llançarà aviat una crida a la població dividida de l'Ulster per ajudar a la lluita policial contra el terrorisme. La coordinació de la Garda i la RUC serà un altre dels

vidats a l'hotel on s'hostatjaven. La reconstrucció de l'atemptat ha llançat una altra vegada l'alerta que la infiltració de l'IRA pot produir-se en els llocs més insospitats i posar en perill la seguretat de tot un seguit de persones que directament o indirectament representen l'autoritat britànica a Irlanda del Nord.

El magistrat, a més, havia reservat una plaça al *ferry* de Liverpool a Dublín, a través d'una agència ordinària, cosa que la RUC recomana no fer a certes persones, les quals proveeix d'un servei especial que manté en l'anonimat la destinació dels passatgers, com també la durada de l'estada i d'altres detalls, com el tipus de vehicle que fan servir. La República d'Irlanda és un dels llocs que es recomana no xafar per raons de seguretat, la qual cosa el magistrat havia fet en diferents ocasions. En l'ús del *ferry* Liverpool-Dublín, sir Maurice Gibson féu servir una única de les mesures de seguretat que es recomana a les persones de les seves característiques: fer col·locar el seu cotxe a la porta del vaixell per tal de sortir el primer, al mateix temps que la Garda ja l'esperava, i així evitar l'embús de vehicles a l'eixida del *ferry*.

Des de Dublín, el matrimoni Gibson va ser escortat fins a la ratlla fronterera amb Irlanda del Nord, on havia d'haver-hi els membres de la RUC esperant-lo. Però no hi eren, i el cotxe del magistrat quedà un quilòmetre i mig sense protecció. Al mig d'aquest trajecte esclatà la bomba per control a distància. El cotxe s'encengué al moment en flames, i els cossos de sir Maurice Gibson i la seua dona van quedar cremats en pocs minuts. La mateixa nit l'IRA reivindicava la mort d'un soldat de l'exèrcit britànic assassinat a la porta de la seua casa, mentre es trobava fora de servei.

La darrera ofensiva de l'IRA començà abans de Setmana Santa, enviant cinc cartes-bomba al domicili privat d'altres tants col·laboradors propers de la primera ministra britànica Margaret Thatcher. Entre els destinataris hi havia el secretari de premsa de la ministra. Pels mateixos dies, els enfrontaments entre la RUC i part de la població de l'Ulster s'endurien arran de l'enterrament de Lawrence Marley, en el qual la policia impedí que membres de l'IRA tiraren les salves habituals, exhibint armes i membres encaputxats. La família de Marley, assassinat també a la porta de la seva casa, protestà contra el desplegament policial i retardà dos dies l'enterrament del mort, que s'efectuà al tercer dia,

La policia no pot impedir la presència dels encaputxats de les escortes d'honor.

cà Irlandès; per tant, era una de les moltes persones que duia protecció policial i els moviments del qual eren coneguts pels cossos de la policia. La seva mort provocà força malestar entre el govern britànic i la policia nord-irlandesa. La infiltració de membres o simpatitzants de l'IRA dins la policia o l'acleariment de com els terroristes pogueren fer el seguiment de les vacances del matrimoni són dues de les principals incògnites a resoldre.

Sir Maurice Gibson era conegut com l'«advocat dels advocats» i era una personalitat de prestigi dintre la judicatura nord-irlandesa, de la qual ha estat el cinquè membre assassinat per l'IRA. El magistrat estava considerat com un objectiu dels terroristes des de 1984, quan va absoldre tres membres de la RUC acusats de la mort de tres membres de l'IRA, que, després de la sentència, li destrossaren part de la casa on solia passar les seves vacances. Al cap d'un temps, sir Maurice Gibson aconseguí la primera extradició d'un membre de l'Exèrcit Republicà Irlandès, que va ser deportat de la Repúbli-

ca d'Irlanda a Irlanda del Nord. La reconstrucció de l'atemptat ha llançat una altra vegada l'alerta que la infiltració de l'IRA pot produir-se en els llocs més insospitats i posar en perill la seguretat de tot un seguit de persones que directament o indirectament representen l'autoritat britànica a Irlanda del Nord. El magistrat, a més, havia reservat una plaça al *ferry* de Liverpool a Dublín, a través d'una agència ordinària, cosa que la RUC recomana no fer a certes persones, les quals proveeix d'un servei especial que manté en l'anonimat la destinació dels passatgers, com també la durada de l'estada i d'altres detalls, com el tipus de vehicle que fan servir. La República d'Irlanda és un dels llocs que es recomana no xafar per raons de seguretat, la qual cosa el magistrat havia fet en diferents ocasions. En l'ús del *ferry* Liverpool-Dublín, sir Maurice Gibson féu servir una única de les mesures de seguretat que es recomana a les persones de les seves característiques: fer col·locar el seu cotxe a la porta del vaixell per tal de sortir el primer, al mateix temps que la Garda ja l'esperava, i així evitar l'embús de vehicles a l'eixida del *ferry*.

punts que s'hauran d'enfortir després de les converses que ara estan duent-se a terme. Els missatges radiofònics entre la policia dels dos països, per exemple, estan prohibits per si aquests són interceptats per l'IRA. En el cas de l'atemptat contra Gibson, quan la Garda deixà a la ratlla fronterera el cotxe del magistrat, aquest hagué de prosseguir sense protecció un quilòmetre i mig, al cap del qual hi ha la comissaria de policia on s'havia d'incorporar l'escorta nord-irlandesa. La RUC manifestà que quaranta minuts abans havia patrullat la «terra de ningú» i no havia vist cap cotxe aparcat que els fes sospitar res.

En les seves vacances, el magistrat no havia fet servir totes les mesures de seguretat que són recomanades a les persones considerades objectius de l'IRA. Sir Maurice Gibson havia reservat l'hotel al seu nom, en lloc de fer servir un pseudònim. La policia local d'Exmoor, Devon, no havia estat avisada a l'arribada del magistrat a la zona per passar les seves vacances, i aquest i la seva dona havien tingut con-

entre aldarulls i enfrontaments que els líders del Sinn Fein intenten reduir. L'aparició de membres de l'Exèrcit Republicà Irlandès es repetia a Belfast durant les processons de Setmana Santa, sense que la policia ho pogués impedir. El bisbe de Derry, fa pocs mesos, prohibí que les despulles de membres o col·laboradors de l'IRA fossin enterrades en cerimònies massives dintre el cementiri de la ciutat, on s'autoritza únicament l'entrada dels familiars més propers del difunt.

La darrera ofensiva de l'IRA, marcada per l'atemptat contra sir Maurice Gibson, ha provocat la revisió de les mesures de seguretat als sis comtats d'Irlanda del Nord. Tom King ha començat a negociar al mateix temps amb el nou govern de la República d'Irland-

da, encapçalat per Charles Maughey, per tal d'augmentar la col·laboració de les dues policies. Mentre les converses s'iniciaven, el passat dia 3 de maig la RUC interceptava un camió amb quasi un miler de quilos d'explosius.

La pacificació d'Irlanda del Nord és encara un objectiu llunyà en aquest país petit, d'un milió i mig d'habitants, que configuren sis dels nou comtats que antigament formaven la «província» irlandesa de l'Ulster i on el 60 per cent de la població és protestant i el 40 per cent catòlica. Les diferències de religió, d'ideologia, d'estratègia política i de tractament igualitari degraden dia a dia la seguretat, mentre els habitants s'acostumen a conviure amb la mort com quasi una rutina quotidiana. □

UN GRAN TÚNEL, SENSE EIXIDA

L'eterna promesa del Brasil

El país on les desigualtats es marquen molt més que en qualsevol altre del continent americà es mereixia una capital tan contradictòria com ell mateix, entre l'opulència i el desert: Brasília. Els poders públics del Brasil han convidat el país a entrar en un túnel sense eixida, el túnel de l'eterna promesa.

Alfred Bosch (Brasília)

Amb un punt d'ironia, es diu que «El Brasil és un país de futur, i sempre ho serà». Si tenim en compte l'extensió i la població, a més dels recursos naturals, no hi ha dubte que és un país amb un potencial immens. I és cert que la seva realitat present, si bé mostra alguns signes de gran dinamisme i expansió, també pateix de malalties cròniques i contradiccions difícils de superar.

Després del procés de democratització que esclatà fa un parell d'anys amb la breu i romàntica reaparició de Tancredo Neves i que es consolidà recentment amb les primeres eleccions generals —acaparades per Ulysses Guimarães i el seu PMDB victoriós—, sembla que obre un nou període. De

El major contrast no rau en els edificis, sinó en els seus.

fet, l'economia brasilera ja començà a desmarcar-se de la resta d'Amèrica llatina als voltants dels anys cinquanta, quan substituï l'Argentina com a pol de liderat econòmic i de relacions preferents amb els països occidentals.

Ja fa algunes dècades, doncs, que l'optimisme de la classe dirigent es féu evident i s'encaminà, de forma un tant

obsessiva, cap a la construcció d'algun símbol palpable i exemplar de l'ideal brasiler. Aquest símbol, promogut pel president Juscelino Kubitschek, es transformà en ciutat i rebé un nom emblemàtic: Brasília. La nova capital, plantada com un bolet en terreny verge, fou construïda en el temps rècord de dos anys i fou inaugurada, amb gran pompa i protocol, l'any 1960.

El fenomen de Brasília és el paradigma del nou estat, prepotent i refiat, agosarat i empenedor: però és també el somni de qualsevol arquitecte o urbanista. El privilegiat, en aquest cas, fou Oscar Niemeyer, que rebé l'encàrrec de dissenyar la nova ciutat en un terreny espaiós, pla i absolutament despoblat. L'home hi posà els cinc sentits, i concebé una planta bàsica que obeeix, en l'ordenació viària, a la forma i la divisió funcional d'un avió. En les dues ales col·locà l'energia impulsora de la ciutat, és a dir, l'element humà, les zones residencials; al cap de l'avió situà els tres poders de l'estat —executiu, legislatiu i judicial—, a més dels ministeris corresponents i la residència del president de la República; a la cua de l'avió, naturalment, col·locà les activitats que sempre van al darrere —la cultura, l'esport, la comunicació...

Poc temps després, morí Kubitschek, el pare de la criatura, i es bastí un mausoleu a l'estil faraònic, amb cripta subterrània i raigs làser. El conjunt central de Brasília ja era complet, i sens dubte tècnicament reeixit. Les zones residencials encara trigarien alguns anys a omplir-se, i els habitants més vells recorden com costà de transformar un santuari de funcionaris i ambaixadors en una urbs d'un milió d'habitants i plena de nens, obrers o venedors ambulants. Encara avui, la seva aparença externa resulta nua i freda, i cal anar als centres comercials o estacions de transports per trobar un cert

caliu humà.

Vint-i-tants anys després de la fundació de Brasília, la pregunta segueix sent la mateixa; ¿és correcta la via de les grans realitzacions, dels somnis megalòmans, dels projectes mastodòntics? ¿No seria més convenient, per al Brasil, una política humil de faves comptades, de foment del benestar so-